

ÄLYKKÄÄT KYLÄT & ÄLYKÄS KYLÄTOIMINTA

Smart Villages -ilta, Parkano 23.8.2022

Jani Hanhijärvi
Kyläasiamies – Pirkan Kylät ry

Mitä on kylätoiminta?

- Asukkaiden omaehtoista ja yhteisöllistä toimintaa asuinalueensa hyväksi
 - Toimintaa. Järjestetään esim. kylän juhlia ja kahvilatoimintaa, ylläpidetään mm. uimarantoja, ulkoilureittejä, laavuja, kylätaloja sekä julkaistaan kylälehteä jne.
 - Edunvalvontaa. Kylän asioiden ajaminen paikallishallinnossa.
 - Kylän suunnitelmallista kehittämistä. Palveluita tuotetaan tai järjestellään itse, toisaalta kehitetään kylän elinkeinojen edellytyksiä. Kyläsuunnittelu!
- Kylätoimintaa harjoittaa kyläyhdistys tai vastaava toimija
 - Mahd. myös nuorisoseurat, pienviljelijäyhdistykset, metsästysseurat, urheiluseurat...
 - Suomessa on noin 4 000 toiminnallista kylää (=yli 3 400 rekisteröityä kyläyhdistystä + satoja kylätoimikuntia). Pirkanmaalla noin 300 toiminnallista kylää
 - Kylätoiminnan piirissä tehtiin v. 2020 yli 5 milj. vapaaehtoistyötuntia!

Älykkäät kylät – Smart Villages

- *“Smart Villages are all about making different policies work together to find better, smarter ways to promote holistic rural development. It is about harnessing existing and emerging technologies and social innovations to add value to the lives of our citizens. It is about giving villages the tools to address their own challenges while also making a contribution to the bigger challenges facing society as a whole”.*

Commissioner Phil Hogan, May 2018, Brussels

Millainen on älykäs kylä?

Vaikka termi on uusi, niin kylissä on aina toimittu älykkäästi!

- Omien vahvuuksien ja erityispiirteiden tunnistaminen
- Sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä toiminta
- Suunnitelmallinen ja ennakkoluuloton
- Aloitteellinen ja ratkaisuhakuinen, uusiin mahdollisuuksiin tarttuva
- Huom. Älykäs kylä on kunnalle merkittävä vetovoimatekijä ja jopa kustannusten säästäjä!
 - Pienetkin teot ja toimet voivat olla älykkäitä

Älykkyys ilmenee monin tavoin

Kylien älykkyyttä on tärkeätä tulkita monipuolisesti (Suomen Kylät ry, syksy 2021):

- *Maallemuuton ja kylien asukashankinnan tehokas edistäminen*
- *Uudenlaisen yhteisöllisyyden edistäminen: monipaikkaiset asukkaat, citymaalaisuus*
- *Työnteon murrokseen liittyvät älykkäät asumisratkaisut maaseudulla*
- *Kylien resilienssin* vahvistaminen häiriötilanteiden varalta sekä kylien turvallisuusosaamisen lisääminen viranomaisten vasteaikojen pidennyttyä (*kriisinkestävyys, kyky sopeutua muutoksiin)*
- *Älykkään liikkumisen/logistiikan ratkaisut maaseudulla*
- *Osittaisten etäkoulu- ja etäopiskelumahdollisuuksien kehittäminen maaseudulla ja saaristossa*
- *Kestävän kehityksen ratkaisut: innovatiiviset ilmasto- ja ympäristöhankkeet, kierrätys ja resurssiviisaus, biotalous*
- *Digitaalinen joukkoviestintä ja -koulutus sekä digiosaaminen; etävälineiden monipuolisempi käyttö fyysisen matkustamisen sijasta*
- *Kylämarkkinointi ja kylien brändäys, kylämatkailun kehittäminen ml. uudet luontokohteet ja reitit (geoparkit)*
- *Älykkäät palvelut: kylien monipalvelukeskukset (kylätalot) ja asukkaiden älykkäät hyvinvointipalvelut*

Älykäs kylätoiminta - esimerkkejä

1. Case LANTULA, Sastamala (Suomen Vuoden Kylä 2021)

- **Sosiaalinen kestävyys**
 - yhteisöllisyys, kaikki ikäryhmät mukana: Perjantaituulahdus, kuorotoimintaa, nuorisotilat, lasten leikkipaikka → kylä pysyy elinvoimaisena!
 - Reagointi häiriötilanteisiin (resilienssi), koronapandemia, entä tuleva talvi?
- **Ekologinen kestävyys**
 - kierrätys- ja energiahankkeet sekä toimintatavat ylipäätään
- **Taloudellinen kestävyys**
 - Lantula-talon vuokraus, rompetoria 29 vuotta, catering-toiminta jne.
- **Verkostoituminen ja yhteistyö eri tasoilla**

Älykäs kylätoiminta - esimerkkejä

2. Case LASTUNEN, Lempäälä (Pirkanmaan Vuoden Kylä 2021)

- #KYLLÄKYLILLE -yhteistyösopimus Lempäälän kunnan kanssa
 - Koulukiinteistön ja piha-alueen hoito
 - Kyläsuunnitelman ja osayleiskaavan päivittäminen (yrittäjätoiminnan kehittäminen)
 - Kaikenikäisten harrastusmahdollisuuksien parantaminen (ikäihmisten tietokonekerho, luistelukentän jäädytys jne.)
- Kylän brändäys
 - Profiloituminen asumiseen, yrittämiseen ja työntekoon (valokuitu, kaava)
 - Nuorekkuus, panostaminen lapsiin ja nuoriin

Älykäs kylätoiminta - esimerkkejä

3. Case RAUDANMAA, Kangasala (Suomen älykkäin kylä – finalistti 2020)

- Perustettu uudenlainen kylätoiminnan malli: Raudanmaan Kyläosuuskunta
 - Perustettu 12/2020: Raudanmaan kyläyhdistys, Raudanmaan Nuorisoseura ja Raudanmaan Maatiaisnaiset
 - Nyt yli 110 jäsentä, osuusmaksu 300 euroa (kesäasukkaat saatu mukaan)
 - Osuuskunta osti lakkautetun Kautialan kyläkoulun ja laati liiketoimintasuunnitelman → Miten monipalvelukeskus/kylätalo voisi toimia niin, että se ei vaatisi pelkästään talkootyötä?
 - Palvelut tällä hetkellä: kahvila-ravintola, hieroja, kalevalainen jäsenkorjaaja, personal trainer ja kampaaja sekä kokoustilat ja liikuntasali

Kiitokset!

Jani Hanhijärvi
Kyläasiamies

p. 040 197 8231
info@pirkankylat.fi

pirkankylat.fi
facebook.com/pirkankylat
instagram.com/pirkankylat